

TẬP ĐỌC

TIẾNG RAO ĐÊM

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Đọc trôi chảy toàn bài. Đọc với giọng kể chuyện linh hoạt phù hợp với tình huống trong mỗi đoạn : khi chậm, trầm buồn, khi dồn dập, căng thẳng, bất ngờ.

2. Hiểu ý nghĩa câu chuyện : Ca ngợi hành động xả thân cao thượng của anh thương binh nghèo, dũng cảm xông vào đám cháy cứu một gia đình thoát nạn.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

Tranh minh hoạ bài đọc trong SGK.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ

Hai HS đọc bài *Trí dũng song toàn*, trả lời các câu hỏi về bài đọc.

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài

Bài đọc *Tiếng rao đêm* kể về một người bán hàng rong. Chắc các em ai cũng đã từng nghe trong đêm tiếng rao bán hàng. Nhưng người bán hàng rong trong bài đọc hôm nay có gì đặc biệt, chúng ta sẽ cùng nhau tìm hiểu.

2. Hướng dẫn HS luyện đọc và tìm hiểu bài

a) Luyện đọc

– Một hoặc hai HS khá, giỏi (tiếp nối nhau) đọc toàn bài.

– Từng tốp 4 HS tiếp nối nhau đọc 4 đoạn của bài (2 – 3 lượt). Có thể chia bài làm 4 đoạn như sau :

Đoạn 1 : Từ đầu đến *nghe buồn nảo nuột*.

Đoạn 2 : Tiếp theo đến *khung cửa ập xuống, khói bụi mịt mù...*

Đoạn 3 : Tiếp theo đến *thì ra là một cái chân gỗ !*

Đoạn 4 : Phần còn lại.

GV kết hợp giúp HS đọc và tìm hiểu nghĩa các từ ngữ được chú giải cuối bài (*té quỵ, râm, thất thần, thảng thốt, tung tích*), sửa lỗi phát âm và cách đọc cho HS.

– HS luyện đọc theo cặp.

– Một, hai HS đọc toàn bài.

– GV đọc diễn cảm toàn bài – giọng kể chuyện chậm, trầm buồn ở đoạn đầu ; dồn dập, căng thẳng, bất ngờ ở đoạn tả đám cháy ; trở lại giọng trầm, ngỡ ngàng ở đoạn cuối khi người ta phát hiện ra nạn nhân (người có công cứu một gia đình thoát chết) lại là một thương binh cụt chân, một người bán hàng rong bình thường. Đọc đúng, tự nhiên các tiếng rao, tiếng la, tiếng kêu : *Bánh... giò... ò... ò !* (ngân dài) ; *Cháy ! Cháy nhà !...* (gấp gáp, hốt hoảng) ; *Ồ... này !* (thảng thốt, ngạc nhiên).

b) Tìm hiểu bài

* *Gợi ý trả lời các câu hỏi phụ và câu hỏi trong SGK :*

– HS đọc thầm đoạn 1, 2, trả lời lần lượt các câu hỏi :

+ *Tác giả (nhân vật "tôi"), nghe thấy tiếng rao của người bán bánh giò vào những lúc nào ?* (Vào các đêm khuya tĩnh mịch)

+ *Nghe tiếng rao, tác giả có cảm giác như thế nào ?* (Buồn não ruột)

+ *Đám cháy xảy ra vào lúc nào ?* (Vào nửa đêm)

+ *Đám cháy được miêu tả như thế nào ?* (Ngôi nhà bốc lửa phùng phùng, tiếng kêu cứu thảm thiết, khung cửa ập xuống, khói bụi mịt mù.)

– Một HS đọc thành tiếng đoạn còn lại, suy nghĩ, trả lời :

+ *Người đã dũng cảm cứu em bé là ai ?* (Người bán bánh giò)

+ *Con người và hành động của anh có gì đặc biệt ?* (Là một thương binh nặng, chỉ còn một chân, khi rời quân ngũ làm nghề bán bánh giò. Là người bán bánh giò bình thường, nhưng anh có hành động cao đẹp, dũng cảm : anh không chỉ báo cháy mà còn xả thân, lao vào đám cháy cứu người.)

– HS cả lớp đọc lướt lại bài văn, suy nghĩ, trả lời câu hỏi : *Chi tiết nào trong câu chuyện gây bất ngờ cho người đọc ?* (Chi tiết : người ta cấp cứu cho người đàn ông, bất ngờ phát hiện ra anh có một cái chân gỗ. Kiểm tra giấy tờ thì biết anh là một thương binh. Để ý đến chiếc xe đạp nằm lăn lóc ở góc tường và những chiếc bánh giò tung toé, mới biết anh là người bán bánh giò.)

* GV nói thêm về cách dẫn dắt câu chuyện rất đặc biệt của tác giả – tác giả đưa người đọc đi từ hết bất ngờ này đến bất ngờ khác : Đầu tiên, là tiếng rao đêm của một người bán hàng rong, cảm giác buồn não ruột của tác giả khi nghe tiếng rao trong đêm tĩnh mịch. → Tiếp theo là sự xuất hiện bất ngờ của đám cháy, bóng một người cao, gầy, khập khiễng lao vào ngôi nhà cháy. → Người đó phóng ra đường, tay ôm khur khur một bọc, bị cây rầm đổ xuống người. Trong bọc đó không có tiền bạc, của cải mà có một đứa trẻ mặt mày đen nhẻm, khóc không thành tiếng. → Người ta cấp cứu cho người đàn ông, bất ngờ phát hiện ra anh có một cái chân gỗ. Kiểm tra giấy tờ thì biết anh là một thương binh ; để ý đến chiếc xe đạp nằm lăn lóc ở góc tường và những chiếc bánh giò tung toé, mới biết anh là người bán bánh giò.

Cách dẫn dắt câu chuyện như vậy góp phần làm nổi bật ấn tượng về nhân vật – anh thương binh là một người bình thường nhưng có hành động cao cả, phi thường.

– *Câu chuyện trên gợi cho em suy nghĩ gì về trách nhiệm công dân của mỗi người trong cuộc sống ?* (HS suy nghĩ, phát biểu. VD : Mỗi công dân cần có ý thức giúp đỡ mọi người, cứu người khi gặp nạn. / Nếu ai cũng có ý thức vì người khác, giúp đỡ người khác khi hoạn nạn, cuộc sống sẽ tốt đẹp hơn. / Gặp sự cố xảy ra trên đường, mỗi người dân cần có trách nhiệm giải quyết, giúp đỡ, không nên sống thờ ơ theo kiểu "Cháy nhà hàng xóm, bình chân như vại". / ...)

c) *Đọc diễn cảm*

– Bốn HS tiếp nối nhau đọc diễn cảm bài văn. GV giúp các em đọc thể hiện đúng nội dung từng đoạn (theo gợi ý ở mục 2a).

– GV hướng dẫn HS cả lớp đọc diễn cảm một đoạn văn tiêu biểu. Có thể chọn đoạn sau ; chú ý những chỗ nhấn giọng, ngắt giọng đoạn văn :

Rời từ trong nhà, vẫn cái bóng **cao, gầy, khắp khiêng** ấy lom khom như đang che chở vật gì, **phóng thẳng** ra đường. Qua khỏi thềm nhà, người đó vừa **té quy** thì một cây rầm **sập xuống**. Mọi người **xô đến**. Ai nấy **bàng hoàng** vì trong cái bực chẵn còn vương khói mà người ấy đang **ôm khư khư** là một đứa bé mặt mày **đen nhẻm, thất thần, khóc không thành tiếng**. Mọi người khiêng người đàn ông ra xa. Người anh **mềm nhũn**. Người ta **cấp cứu** cho anh. Ai đó **thảng thốt** kêu : "Ô...!! này!", rồi cầm cái chân cứng ngắc của nạn nhân **giơ lên** : thì ra là một cái **chân gỗ**!

3. Củng cố, dặn dò

- HS nhắc lại ý nghĩa của câu chuyện.
- GV nhận xét tiết học. Dặn HS ghi nhớ câu chuyện về tinh thần dũng cảm, cao thượng của anh thương binh.